

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Udrag fra Begrebet Angest

Citation: Kierkegaard, Søren: "Begrebet Angest", i Kierkegaard, Søren: *Begrebet Angest*, udg. af Lars Petersen ; Merete Jørgensen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1991, s. 103. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
<https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-kierkegaard01val-shoot-idm140698092150688/facsimile.pdf> (tilgået 10. april 2024)

Anvendt udgave: Begrebet Angest

to, og Angesten derfor har tabt sin dialektiske Tvetydighed. Dette gælder om Adam, som om ethvert senere Individ; thi ved det qualitative Spring ere de fælkommen lige.

Når Synden er sat i den Enkelte ved det qualitative Spring, da er Forskjellen sat mellem Godt og Onde. Vi have intetsteds forskyldt den Taabelighed, der mener, at Mennesket maa synde, dermed have vi bestandig protesteret mod enhver blot eksperimenterende Viden, have sagt, hvad vi atter gjentage, at Synden forudsætter sig selv ligesom Friheden og lader sig ligesaa lidet forklare af noget Foregaaende som denne. At lade Friheden begynde som et *liberum arbitrium* (der intetsteds har hjemme, jfr. Leibnitz), der ligesaa godt kan vælge det Gode som det Onde, er fra Grunden af at umuliggøre enhver Forklaring. At tale om Godt og Onde som Frihedens Gjenstand er at endeliggøre baade Friheden og Begreberne Godt og Onde. Friheden er uendelig og fremkommer af Intet. Derfor at ville sige, at Mennesket synder nødvendigt, er at ville lægge Springets Cirkel ud i en lige Linie. At en saadan Adfærd forekommer Mange hoist plausibel, har sin Grund i, at Tankeloshed falder mange Mennesker allernaturligst, og at deres Tal til alle Tider var Legio, der ansee den Betragtningsfærd præslig, der gennem alle Aarhundreder forgives er blevet stemplet: *λογος αργος* (Chrysipp.) *ignava ratio* (Cicero), *sophisma pigrum, la raison paresseuse* (Leibnitz).

Psychologien har nu atter Angesten som sin Gjenstand, dog maa den være forsigtig. Det individuelle Livs Historie gaaer fort i en Bevægelse fra Tilstand til Tilstand. Enhver Tilstand sættes ved et Spring. Som Synden kom ind i Verden, saa vedbliver den at komme, hvis den ikke standses. Men enhver dens Gjentagelse er dog ikke en sim-

blaver i det Gode, da ved den slet ikke af det Onde. I denne Forstand kan man sige om Gud (vi Nogen anfører ikke det, da er det ikke min Skyld) at han ikke ved af det Onde. Derned siger jeg ingenlunde, at det Onde blot er det Negative, das Aufzuhabende, men det, at Gud ikke ved af det, ikke kan og ikke vil vide af det, er det Ondes absolute Straf. I denne Forstand bruges Præpositionen *αντα* i det NT, for at betegne Bonifernelsen fra Gud, Guds, om jeg saa tor sige, Ignoreren af det Onde. Når man opfatter Gud endeligt, da er det vel nemt også for det Onde, om Gud vilde ignorere det, men da Gud er den Uendelige, saa et hans Ignorancen den levende Tilintetgørelse, thi det Onde kan ikke undvære Gud, endog blot for at være det Onde. Jeg vil anføre et Skrifstædt, 2 Thess 1, 9 siger der om dem, der ikke kjenner Gud og ikke adlyde Evangeliet *επειδης δικην πεσουσιν, ελεύθερων σωμάτων, από προσωπικού τούτου κυρίου, και από της δοξῆς της ιδεών των ανθρώπων.*

pel Consequents, men er nyt Spring. Forud for ethvert saadan Spring gaaer en Tilstand som den nærmeste psychologiske Approximation. Denne Tilstand er Psychologiens Gjenstand. I enhver Tilstand er Muligheden tilstede og forsøvidt Angesten. Saaledes er det, efterat Synden er sat; thi kun i det Gode er Enhed af Tilstand og Obergang.

§ 1.
Angest for det Onde.

a) Den satte Synd er vel en ophævet Mulighed, men den er tillige en überettiget Virkelighed. Forsøvidt kan Angesten forholde sig til den. Da den er en überettiget Virkelighed, skal den igjen negeres. Dette Arbeide vil Angesten påtage sig. Her er Tumlepladsen for Angestens snilde Sophistik. Medens Syndens Virkelighed holder Frihedens ene Hånd i sin isnende Hoire ligesom Commandanten, gestikulerer den anden Hånd med Skuffelsen og Bedraget og Blendverkets Veltalenhed*.

b) Den satte Synd er tillige i sig Consequents, om den end er en Friheden fremmed Consequents. Denne Consequents forkynner sig, og Angestens Forhold er til denne Consequentsens Tilkommelse, der er en ny Tilstands Mulighed. Hvor dybt et Individ er sunket, det kan dog synke dybere, og dette »kan« er Angestens Gjenstand. Jo mere Angesten her slappes, desto mere betyder det, at Syndens Consequents er gaaet Individet over *in succum et sanguinem*, og at Synden har faaet Indfødsret i Individualiteten.

Synden betyder naturligvis her det Concrete; thi man synder aldrig overhovedet eller i Almindelighed. Selv den Synd**, at ville tilbage over Syndens Virkelighed, er ikke en Synd overhovedet, og en saadan er aldrig forekommisen. Den, der kjender Noget til Menneskene, ved meget godt, at Sophisteriet bestandig bærer sig saaledes ad, at der bestandig kun stedes an på et enkelt Punkt, hvilket Punkt idelig varieres. Angesten vil have Syndens Virkelighed bort, ikke ganske,

* Kun ganske kort kan jeg i Forhold til Undersøgelsens Form antyde næsten algebransk den enkelte Tilstand. Til egentlig Skildring er her ikke Stedet.

** Dette er ethisk tale; thi Ethiken seer ikke Tilstanden, men seer, hvorledes Tilstanden i samme Øjeblik er en ny Synd.